

OILA VA MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASASI O'RTASIDAGI
O'ZARO MUNOSABATLARNI TASHKIL ETISHNING ZAMONAVIY
YONDASHUVLARI.

Matrizayeva Bonu Saburjon qizi
Urganch davlat universiteti Pedagogika fakulteti 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Oila va maktabgacha ta'lim muassasasi o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning yangi konsepsiyasi ota-onalar bolalar tarbiyasi uchun mas'uldirlar va boshqa barcha ijtimoiy institutlar ularga yordam berishga, qo'llab-quvvatlashga, yo'naltirishga, ularning ta'lim faoliyatini to'ldirishga chaqirilgan g'oyaga asoslanadi. Mamlakatimizda rasman amalga oshirilayotgan ta'limni oiladan xalq ta'limiga aylantirish siyosati o'tmishga aylanib bormoqda.

Kalit so'z: maktabgacha ta'lim, oila jamiyat, bolalar bog'chasi, tadqiqotlar, ichki ochiqlik.

Annotation: The new concept of the relationship between the family and the preschool institution is that parents are responsible for the upbringing of children and all other social institutions to help, support, guide, educate them based on the idea called to complete the activity. The policy of transforming education from family to public education, which is officially implemented in our country, is becoming a thing of the past.

Keywords: preschool, family, community, kindergarten, research, internal openness

"Oila - maktabgacha ta'lim muassasasi" kontekstidagi asosiy nuqta - bu o'qituvchi va ota-onalarning ma'lum bir oilada ma'lum bir bolani tarbiyalash jarayonida qiyinchiliklar va quvonchlar, muvaffaqiyatlar va muvaffaqiyatsizliklar, shubhalar va mulohazalar haqidagi shaxsiy o'zaro munosabati. Bolani tushunishda, uning individual muammolarini hal qilishda, rivojlanishini optimallashtirishda bir-biriga yordam berish bebahodir

Yopiq bolalar bog'chasi doirasida ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi shakllariga o'tish mumkin emas: u ochiq tizimga aylanishi

kerak. Xorijiy va mahalliy tadqiqotlar natijalari maktabgacha ta'lim muassasasining ochiqligini, jumladan, "ichkariga ochiqlik" va "tashqariga ochiqlik" ni tavsiflash imkonini beradi.

Maktabgacha ta'lim muassasasiga "ichki ochiqlik" berish pedagogik jarayonni yanada erkin, moslashuvchan, tabaqalashtirilgan qilish, bolalar, o'qituvchilar va ota-onalar o'rtasidagi munosabatlarni insonparvarlashtirishni anglatadi. Ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilari (bolalar, o'qituvchilar, ota-onalar) biron bir faoliyatda, voqeada o'zlarini ochishga, quvonchlari, tashvishlari, muvaffaqiyatlari va muvaffaqiyatsizliklari haqida gapirishga shaxsiy tayyor bo'lishlari uchun shunday sharoitlarni yaratish.

Ochiqlik namunasi o'qituvchi tomonidan ko'rsatiladi. O'qituvchi bolalarga o'zining qiziqarli, ko'rgan va tajribasi haqida gapirib berish orqali o'zining ochiqligini namoyish qilishi mumkin. Bayramlar, shu bilan bolalarda suhbatda ishtirok etish istagini uyg'otadi. Ota-onalar bilan muloqotda bo'lgan o'qituvchi biror narsadan shubhalansa, yashirmaydi, suhbatdoshning tajribasi, bilimi, shaxsiyatiga hurmatni har tomonlama ta'kidlab, maslahat, yordam so'raydi. Shu bilan birga, pedagogik takt, eng muhim kasbiy fazilat o'qituvchining tanish-bilish va tanishlikka cho'kib ketishiga yo'l qo'ymaydi.

O'qituvchi o'zini ochishga shaxsiy tayyorligi bilan bolalar va ota-onalarni "yuqtiradi". U o'z misolida ota-onalarni maxfiy muloqotga chaqiradi va ular o'z tashvishlari, qiyinchiliklari bilan o'rtoqlashadi, yordam so'raydi va o'z xizmatlarini taklif qiladi, o'z da'volarini erkin bildiradi. "Bolalar bog'chasining ichkariga ochiqligi" - bu bolalar bog'chasining ta'lim jarayoniga ota-onalarni jalb qilish. Ota-onalar va oila a'zolari maktabgacha ta'lim muassasasida bolalarning hayotini sezilarli darajada diversifikatsiya qilishlari va ta'lim ishlariga hissa qo'shishlari mumkin. Bu har bir oila qila oladigan epizodik hodisa bo'lishi mumkin. Ba'zi ota-onalar ekskursiya, eng yaqin o'rmonga, daryoga "piyoda" uyushtirishdan xursand bo'lishadi, boshqalari pedagogik jarayonni jihozlashda yordam beradi, boshqalari esa bolalarga biror narsa o'rgatadi.

Ayrim ota-onalar va oilaning boshqa a'zolari bolalar bilan tizimli tarbiyaviy va sog'lomlashtirish ishlariga jalb etilmoqda. Masalan, ular to'garaklarga, studiyalarga

rahbarlik qiladilar, bolalarga hunarmandchilikni, tikuvchilikni o'rgatishadi, teatr faoliyati bilan shug'ullanishadi va hokazo.

Shunday qilib, pedagogik jarayonning barcha sub'ektlari ota-onalarning maktabgacha ta'lim muassasasi ishidagi ishtirokidan foydalanadilar. Avvalo, bolalar. Va nafaqat ular yangi narsalarni o'rganishlari uchun. Yana bir narsa muhimroq - ular juda ko'p narsani biladigan, juda qiziq gapiradigan, oltin qo'llari bor otalariga, onalariga, buvilariga, bobolariga hurmat, mehr va minnatdorchilik bilan qarashni o'rganadilar. Pedagoglar, o'z navbatida, oilalar bilan yaqinroq tanishish, uy ta'limining kuchli va zaif tomonlarini tushunish, ularning yordami tabiati va hajmini aniqlash, ba'zan esa shunchaki o'rganish imkoniyatiga ega.

Shunday qilib, biz oilaviy va ijtimoiy ta'limga haqiqiy qo'shimcha haqida gapirishimiz mumkin.

"Bolalar bog'chasining tashqi tomondan ochiqligi" deganda bolalar bog'chasi mikrojamiyat, uning mikrorayonlari ta'siriga ochiq, o'z hududida joylashgan ijtimoiy muassasalar bilan hamkorlik qilishga tayyor, masalan: umumta'lim maktabi, musiqa maktabi, sport majmuasi, kutubxona va boshqalar bolalar bog'chasining yuqori sinf o'quvchilari ishtirok etadigan "Knijkin bayrami" o'tkaziladi; musiqa maktabi o'quvchilari bolalar bog'chasida kontsert beradi; bolalar, xodimlar va ota-onalar jamoat ishlariga jalb qilingan. Masalan, bayramlarda, ga bag'ishlangan shahar, Rojdestvo, Pasxa va boshqalar, bolalar, xodimlar, maktabgacha ta'lim muassasasining ota-onalari xori ijro etadi. Maktabgacha ta'lim muassasasi ko'rgazmalarda namoyish etadi bolalar ijodiyoti hududiy miqyosda amalga oshirilgan, ularning shogirdlari mehnati. Bolalar bog'chasidan mahalliy kabel televideniesi eshittirishlari (masalan, Maslenitsa bayramlari). Vatan himoyachilari kunida bolalar ota-onalari yordamida qo'shni xonadonlarda yashovchi faxriylar va harbiy xizmatchilarni o'z kontsertiga taklif etadilar [21].

Mikro-jamiyatdagi bolalar bog'chasi ishining mazmuni juda xilma-xil bo'lishi mumkin, asosan uning o'ziga xos xususiyatlari bilan belgilanadi. Uning shubhasiz qadriyati oila bilan aloqani mustahkamlash, bolalarning ijtimoiy tajribasini kengaytirish, bolalar bog'chasi xodimlarining faolligi va ijodkorligining

tashabbuskori bo'lib, ular o'z navbatida maktabgacha ta'lim muassasasi, umuman, xalq ta'limi nufuzi uchun ishlaydi.

Bolalar bog'chasi e'lon qilingan ochiq tizim emas, balki haqiqiy bo'lishi uchun ota-onalar va o'qituvchilar o'z munosabatlarini ishonch psixologiyasi asosida qurishlari kerak. Ota-onalar bunga ishonishlari kerak yaxshi munosabat bolaga o'qituvchi. Shuning uchun o'qituvchi bolaga "mehribon qarash" ni rivojlantirishi kerak: uning rivojlanishida, shaxsida, birinchi navbatda, ijobiy xususiyatlarni ko'rish, ularning namoyon bo'lishi, mustahkamlanishi uchun sharoit yaratish, ularga ota-onalarning e'tiborini jalb qilish. Ota-onalarning o'qituvchiga bo'lgan ishonchi o'qituvchining tajribasi, bilimi, ta'lim sohasidagi malakasini hurmat qilish, lekin eng muhimi, unga bo'lgan ishonchga asoslanadi. shaxsiy fazilatlar(g'amxo'rlik, odamlarga e'tibor, mehribonlik, sezgirlik).

Ochiq bolalar bog'chasida ota-onalar o'zlari uchun qulay vaqtda guruhga kelish, bolaning nima qilayotganini kuzatish, bolalar bilan o'ynash va h.k. O'qituvchilar ota-onalarning bunday bepul, rejadan tashqari tashriflarini, ularni nazorat qilish, ularning faoliyatini tekshirishni adashtirishni har doim ham xush ko'rmaydilar. Ammo ota-onalar bolalar bog'chasining hayotini ichkaridan kuzatib, ko'plab qiyinchiliklarning (bir nechta o'yinchoqlar, tor yuvinish xonasi va boshqalar) ob'ektivligini tushunishni boshlaydilar va keyin o'qituvchidan shikoyat qilish o'rniga, ularda yordam berish istagi paydo bo'ladi. guruhdagi tarbiya sharoitlarini yaxshilashda ishtirok etish. Va bu hamkorlikning birinchi novdalari. Guruhdagi haqiqiy pedagogik jarayon bilan tanishib, ota-onalar o'qituvchining eng muvaffaqiyatli usullarini o'zlashtiradilar, uyda ta'lim mazmunini boyitadilar. Ota-onalarning maktabgacha ta'lim muassasasiga bepul qatnashishining eng muhim natijasi shundaki, ular o'z farzandlarini ular uchun g'ayrioddiy muhitda o'rganishadi, uning qanday muloqot qilishini, o'qishini, tengdoshlari unga qanday munosabatda bo'lishini sezadilar. Beixtiyor taqqoslash bor: mening bolam rivojlanishda boshqalardan ortda qolmoqdami, nega u bolalar bog'chasida uydagidan farqli o'zini tutadi? Refleksiv faoliyat "boshlanadi": men hamma narsani kerak bo'lganda qilamanmi, nima uchun men tarbiyaning turli natijalarini olaman, nimani o'rganish kerak.O'qituvchi va oila o'rtasidagi o'zaro

munosabatlarning chiziqlari o'zgarishsiz qolmaydi. Ilgari o'qituvchining oilaga to'g'ridan-to'g'ri ta'siriga ustunlik berilgan, chunki asosiy vazifa ota-onalarga bolalarni qanday tarbiyalashni o'rgatish edi.

Ota-onalarning o'xshash muammolari bo'lgan kichik bir guruh ota-onalarning o'zaro ta'siri differentsial yondashuv deb ataladi. Oilaga yana bir ta'sir chizig'i bor - bola orqali. Agar guruhdagi hayot qiziqarli, mazmunli bo'lsa, bola hissiy jihatdan qulay bo'lsa, u albatta o'z taassurotlarini xonadon bilan baham ko'radi. Masalan, guruh Rojdestvo qo'shiqlariga tayyorgarlik ko'rmoqda, bolalar sovg'alar, sovg'alar tayyorlaydilar, eskizlar, qofiyalangan tabriklar, tilaklar va boshqalarni o'ylab topadilar. Shu bilan birga, ota-onalardan biri, albatta, o'qituvchidan bo'lajak o'yin-kulgi haqida so'raydi, yordamini taklif qiladi.

Maktabgacha tarbiyachilarning ota-onalar bilan ishlash yo'nalishlari

Maktabgacha ta'lim muassasalarida tarbiyachilarning ota-onalar bilan olib borayotgan ishlarini tahlil qilish ko'pincha shuni ko'rsatadiki, bilan birga ijobiy tomonlari Bog'cha va oila o'rtasidagi hamkorlikda ham kamchiliklar mavjud. Ular orasida eng keng tarqalganlari:

Bolani oilaviy muhitda ko'rib, o'qituvchi uning qiziqishlarini chuqurroq o'rganadi, bu ko'pincha bog'chadagilardan farq qiladi va bolaning o'zi bilan yaqinroq bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladi. U boshqa ota-onalarga tavsiya qiladigan ijobiy tarbiya usullarini aniqlay oladi, shuningdek, bolalar bog'chasida bolaga individual yondashuvda foydalanadi. Har bir oila yiliga kamida bir marta tashrif buyurishi kerak, bunda nosog'lom oilalarga alohida e'tibor beriladi.

Foydalangan adabiyotlar.

1. Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarning ilmiy-nazariy asoslari Muhammedov A, To'raqulov D T. Nashiroti 2014

2. Didaktik ta'limni o'qitish metodikasi 2021. To'raqulov D, Musayev M

3. Ta'lim muassasalarida tarbiyaviy ishlar tizimiga innovatsion yondashuvlar Shirinov M, Najmiddinova S